

Aksept

Nasjonalt helse- og sosialfaglig
senter – for alle berørt av hiv

Et livsviktig tilbud

Mange tror at hiv ikke lenger er et problem.
Sannheten er at rekordmange trenger hjelp.

Årsrapport 2024

Flere søker hjelp hos Aksept. Hvorfor skjer det nå?

Flere lever med hiv enn før, men mange skjuler diagnosen. Stigma, ensomhet og psykisk uhelse gjør at behovet for Aksept øker.

Da Kirkens Bymisjon opprettet Aksept i samarbeid med Oslo kommune i 1987, var det for å møte en akutt krise. Nå er hiv en kronisk sykdom som kan behandles. Men medisiner fjerner verken fordommer eller diskriminering. Vi vet at man kan leve gode, frie liv med hiv. Men vi vet også at mange trenger Aksept for å komme dit.

Flere lever med hiv

Ifølge Folkehelseinstituttet lever over 5300 personer med hiv i Norge i 2024. Tallet har aldri vært større.

Stigma er fortsatt en barriere

Mange opplever at de ikke kan være åpne om diagnosen. Dette fører til sosial isolasjon.

Migrasjon

Ca. 2/3 av Aksept sine brukere har migrantbakgrunn. På grunn av krig og konflikter globalt øker andelen migranter til Norge.

Økt bevissthet i helsevesenet

Flere helsearbeidere henviser pasienter til Aksept for psykososial oppfølging,

Aksept er blitt mer tilgjengelig

Økt digital tilstedeværelse senker terskelen for å oppsøke hjelp.

Dette bør du vite

- **5300 personer lever med hiv i Norge.**
- **Det var 264 nyregistrerte hiv-smittede i Norge 2024.**
- **Det var 24 nye tilfeller av AIDS.**
- **Aksept fikk 104 nye brukere i 2024 – en økning på 35 %.**
De representerer 22 ulike nasjonaliteter.
- **2333 besøkte våre aktiviteter – en økning på 23 %.**
- **Aksept hadde 1630 rådgivningssamtaler med mennesker som lever med hiv i 2024 – en økning på 18 %.**

*Aksept er det eneste
stedet jeg kan puste fritt.*

Kvinne, 34

Å leve med hiv er ikke så enkelt

Hiv er ikke lenger en dødsdom, men behandles med én pille om dagen. Dette holder viruset i sjakk, man kan leve som normalt, og det er ikke mulig å smitte noen. Likevel opplever mange av de som lever med hiv dårligere livskvalitet og sosiale utfordringer.

Mange av de som kommer til Aksept, står i krysspress mellom flere former for sårbarhet – sosiale, økonomiske og helsemessige. Disse utfordringene forsterker ofte hverandre.

Mange lever fortsatt i skjul med hiv-diagnosen, selv tiår etter at sykdommen ble kronisk og medisinsk

håndterbar. Frykten for å bli møtt med fordommer – i helsevesenet, på arbeidsplassen, i nabolaget eller i egne vennekretser – gjør at de tier om noe som preger hverdagen deres på mange plan. Selv i miljøer hvor åpenhet og toleranse er høyt verdsatt, er hiv fortsatt omgitt av usynlige barrierer. Diagnosen blir en tung hemmelighet å bære alene.

Bildet til venstre: Mange av de som lever med hiv sliter økonomisk. En stor andel står utenfor arbeidslivet, og flere opplever at stigma knyttet til hiv gjør det enda vanskeligere å komme seg i jobb.

Fordommer og stigma i helsevesenet

Helsemyndighetene har som mål å redusere stigma i helsevesenet, men flere som lever med hiv opplever fortsatt diskriminering. En dansk undersøkelse viser at 16 % av de som lever med hiv har opplevd diskriminering i møte med helsevesenet. Aksept jobber målrettet for å tette kunnskapsgapet.

Kurs og opplæring

Aksept arrangerer kurs for helse- og sosialarbeidere og sykepleierstudenter.

Rådgivning og støtte

Sykehus og kommunale helse- og sosialtjenester, kontakter fagpersonalet hos Aksept for råd og veiledning.

Samarbeid med helsemyndigheter

Aksept har etablert faste kontaktpunkter ved de fleste sykehus, og i 2023 inngikk vi et formelt samarbeid med infeksjonsmedisinsk poliklinikk på Ullevål sykehus, der vi er jevnlig til stede for å møte og veilede pasienter som lever med hiv.

Aksept er også en del av FastTrack City-satsingen i Oslo, der vi jobber for å forbedre tilbudet i primær- og spesialisthelsetjenesten. Vi har i 2024 hatt samarbeid og kunnskapsutveksling med Karolinska Universitetssjukhuset og Noaks Ark i Sverige, samt finske og danske hiv-organisasjoner, som et ledd i å etablere et nordisk samarbeid for barn og unge voksne som lever med hiv.

Kunnskapsformidling

I 2024 gjennomførte vi en informasjonskampanje rettet mot sykepleiere og annet helse- og sosialpersonell, med fokus på hvordan mennesker som lever med hiv opplever møtet med helsevesenet.

Vi arrangerte nasjonal fagdag for helse- og sosialpersonell som jobber innenfor hiv-feltet. Denne ble avholdt i oktober med 47 fysiske deltakere og 97 strømminger.

Dette bør du vite

- **1120 helse- og sosialarbeidere og studenter deltok på kurs og undervisning i 2024. Dette er en økning på 26 % fra året før.**
- **Studier viser at de som lever med hiv har økt forekomst av en rekke sykdommer som vanligvis rammer eldre personer. Dette gjelder blant annet hjerte- og karsykdommer, osteoporose, leversykdommer, nyresykdommer, kreft, diabetes og nevrokognitiv svikt. (Kilde: FHI)**
- **Tre forskningsartikler basert på intervjuer med pasienter på Sørlandet Sykehus og Universitetssykehuset Nord-Norge (publisert på tanfonline.com) viser at mennesker som lever med hiv opplever mer generell utmattelse, har dårligere livskvalitet og svekket mental helse enn resten av befolkningen.**
- **Tall fra UNAIDS viser at mennesker som lever med hiv og opplever stigmatisering venter lenger med å oppsøke helsehjelp.**

Dobbelt utenforskap – hiv, flukt og migrasjon

For flyktninger og migranter som lever med hiv, er utfordringene ekstra store.

Mange kommer fra land der hiv fortsatt er forbundet med skam, frykt og diskriminering. I Norge møter de nye hindringer – språkproblemer, mangel på informasjon og frykt for å bli utvist. For mange er helsehjelp langt unna, både praktisk og følelsesmessig.

På flukt med hiv

Mange av Aksept sine brukere med migrantbakgrunn kommer fra Afrika, Øst-Europa, Midtøsten, Asia og Sør-Amerika – regioner hvor hiv fortsatt kan bety sosial utstøtelse, tap av jobb og i verste fall livsfare.

Mangel på informasjon

Mange trenger hjelp til å navigere i det norske helsesystemet.

Språk- og kulturbarrierer

Feilinformasjon og misforståelser fører til at mange ikke får riktig oppfølging.

Frykt for utvisning

Mange venter med å søke hjelp i frykt for at det kan påvirke asylsøknaden.

Aksept er et trygt sted

For mennesker som lever med hiv er Aksept ofte det første stedet der de føler seg trygge.

Møte med likepersoner

Aksept tilrettelegger for at nye brukere får møte mennesker som lever i samme situasjon.

Fellesskap og samhörighet

Vi har egne grupper for selvhjelp og deling av egne erfaringer, samt aktiviteter og møteplasser.

Hjelp til å navigere i helsesystemet

Vi sørger for at brukerne får kontakt med riktig helsehjelp.

Mestringskurs

Mestringskursene har fokus på både fysisk- og psykisk helse, medisinsk behandling, fellesskap, erfaringsdeling, og kulturelle utfordringer. For migranter er kursene språk og kulturtilpasset.

Bred tilgang til migrantmiljøer

Gjennom Kirkens Bymisjon får vi kontakt med et etablert nettverk av organisasjoner som arbeider med og for migranter. Dette gir oss mulighet til å nå ut til mange og skape reell kontakt i målgruppen.

Rådgivning på flere språk

Ingen skal stå alene på grunn av en språkbarriere. Aksept har ansatte som behersker flere språk og jobber kultursensitivt.

Egen satsning mot Ukrainske flytninger

I 2024 har vi hatt en egen satsning mot ukrainske flyktninger. Vi har arrangert to kurs og én samling for denne gruppen, med til sammen 33 deltakere. I tillegg har vi tilbudt rådgivning og lagt til rette for fellesskap og støtte. Totalt anslår vi å ha vært i kontakt med over 100 ukrainere som lever med hiv i løpet av året.

Dette bør du vite

- Over 90 % av nyregistrerte med hiv i Norge er smittet i utlandet.
- 80 % av veiledningssamtalene på Aksept er med migranter.
- 87 % av deltakerne på mestringskurs sier de føler seg tryggere på egen hiv-status.
- Evalueringene etter mestringskursene viser blant annet høye tall på det å bli kjent med andre i samme situasjon, fått god kunnskap og psykisk helse og tro på økt mestring i egen hverdag.

Flere får hjelp

Behovet øker – og flere enn noen gang søker støtte hos Aksept.

I 2024 så vi en kraftig vekst i alle deler av tilbudet. Etterspørselen etter veiledning, møteplasser, kurs og tester har aldri vært større, og Aksept dekker et bredt spekter av behov hos mennesker som lever med hiv – både sosialt, psykisk og helsemessig.

Omfattende og helhetlig tilbud

Aksept tilbyr helhetlig støtte til mennesker som lever med hiv – gjennom møteplasser, individuell veiledning, mestringskurs, gruppesamtaler og sosial støtte.

- 1 630 individuelle veiledningssamtaler
– en økning på 18 % fra året før.
- 2333 deltakere på våre møteplasser
– opp 23 % fra 2023.
- 12 mestringskurs med 184 deltakere.

Barn som lever med hiv

Vi er det eneste nasjonale tilbudet for barn som lever med eller er berørt av hiv.

Forebygging

Forebygging er en sentral del av Aksepts arbeid. Vi når ut til risikoutsatte grupper med testing, kondomer og informasjon – og reduserer smitte gjennom målrettet innsats. I løpet av fjoråret gjennomførte vi 472 hiv-hurtigtester og delte ut 43 000 kondomer.

Bred aktivitet

Aksept arrangerer også julefeiring, ld-feiring, internasjonale aftener og båtturer, verdens aidsdag-markering og har etablert egne nettverksgrupper: MSM-gruppe, selvhjelpsgruppe for migranter, kvinnegruppe, gruppe for unge voksne og mor/barn-gruppe. Verdens aidsdag ble markert både i Fagerborg kirke i samarbeid med HivNorge og Oslo bispedømme, og i to arrangementer i samarbeid med Frivillighetssentralen på Stovner, Kirkens Bymisjon PMV og Somalisk kvinnegruppe. Disse to arrangementene hadde fokus på seksuell helse og hiv, med over 300 deltakere totalt.

Bukerråd og brukervedvirkning

Bukerrådet ved Aksept sikrer at brukervedvirkning er en naturlig og integrert del av tjenestene. Deres visjon og plan reflekterer en helhetlig tilnærming hvor helse, sosial støtte og myndiggjøring av brukerne står sentralt. Brukerne har skoen på og vet hvor den trykker. De har unik innsikt i utfordringer ved det å leve med hiv og sikrer at tjenestene utvikles i tråd med brukernes ønsker og behov. Brukerkompetansen brukes i planlegging,

gjennomføring og evaluering av tjenester. For Aksept er deres erfaringskompetanse viktig.

Likepersoner og erfaringskonsulenter

Bruk av likepersoner er en integrert del av vårt arbeid. Dette er personer som har levd med hiv en stund. Vi tilrettelegger for at nye brukere kan knytte kontakt med en likeperson så tidlig som mulig. Dette bidrar til at man kommer raskere igang med mestrings- og normaliseringsprosessen. Vi bruker også erfaringskonsulenter, som deler sin erfaringer i vår undervisning mot helsepersonell og studenter. Dette bidrar både til å øke kompetansen og til å endre holdninger og atferd.

Faglig forankring

Kompetansen til våre ansatte er avgjørende. Med solid faglig bakgrunn og bred erfaring innen helse- og sosialfag gir de individuelt tilpasset støtte, som hjelper brukerne med å mestre diagnosen og håndtere stigma samt styrke livskvaliteten og fysisk og psykisk helse. Samtalene defineres som helsehjelp i henhold til Helsepersonelloven og dokumenteres i vårt elektroniske journalsystem. En ansatt sykepleier deltar i to forskningsgrupper – én europeisk og én global – som forsker på amming, overgangsalder og kreft hos kvinner som lever med hiv.

Samarbeidspartnere

Aksept samarbeider tett med helsevesenet – både sykehus (OUS, Ahus, Kalnes, Sørlandet sykehus, Haukeland, UNN m.fl.), utdanningsinstitusjoner (VID, OsloMet, Lovisenberg), asylmottak og internasjonale hiv-organisasjoner, HivNorge, Helseutvalget, Sex og Samfunn og Skeiv Verden.

Bidrag til nasjonale og internasjonale mål

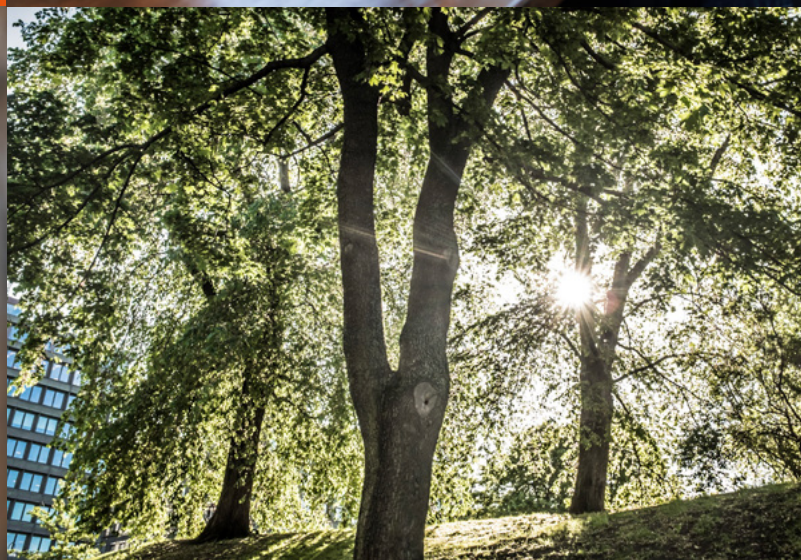
Aksept spiller en nøkkelrolle i arbeidet for å nå UNAIDS' 95-95-95-mål innen 2030. Vi bidrar til at flere får testet seg, kommer i behandling, oppnår viruskontroll og opplever god livskvalitet uten diskriminering. Dette arbeidet henger tett sammen med Helsedirektoratets nasjonale strategi for seksuell helse 2024–2030, som vektlegger tilgjengelige tjenester for sårbare grupper, redusert stigma og helhetlig oppfølging.

Finansiering og vei videre

Aksept mottar årlig driftstilskudd fra Helsedirektoratet og Oslo kommune, og rapporterer på både volum og virkning. Etterspørselen fortsetter å øke – og Aksept styrker arbeidet med å nå ut til flere, utvide tilbudene og utvikle nye metoder for støtte, veiledning og forebygging.

Kurs og samlinger	Antall
Kurs for mødre og barn (språk- og kulturtilpasset)	1
Samling for barn og unge voksne	1
Kvinnehelger	2
Mestringskurs (språk- og kulturtilpasset)	3
Mestringskurs på norsk	4
Kreativ helg med bildeterapi	1
Totalt antall deltakere på kurs	184
Individuelle opphold på Aksept	25

//

De hjalp meg med å forstå rettighetene mine. Uten Aksept hadde jeg gitt opp.

Migrant, 54

Hverdagen på Aksept

En ny livssituasjon

En nydiagnostisert person kommer til Aksept med mange spørsmål og en uro over fremtiden. Hos oss møter han noen som forstår, og som kan gi svarene han trenger: Hva betyr diagnosen? Hvordan leve godt med hiv? Må jeg fortelle det til andre? Gjennom samtale og veiledning får han verktøy til å ta kontroll over sin nye situasjon.

Felleskap og håp

En gruppe mennesker som lever med hiv møtes til kurs om psykisk helse. Noen er nydiagnostiserte, andre har levd med viruset i flere år. De deler erfaringer, frykter og mestringsstrategier. En sier: «Jeg trodde jeg var alene – det er jeg ikke.»

Før jeg kom hit, var jeg redd for å ta medisiner. Nå har jeg møtt noen som forstår min situasjon.

Mann, 42

Frykt og usikkerhet

En nervøs ung mann har bestemt seg for å ta en hiv-test. Han er redd for svaret, men hos Aksept får han støtte, uansett utfall. Testen blir tatt, og han får informasjon om videre oppfølging.

Middag uten masker

Et langbord er dekket. Mennesker fra ulike kulturer, aldre og bakgrunner samles til fellesmiddag. For mange er dette det eneste stedet de kan være seg selv, helt uten frykt. Latter fyller rommet, og et nytt vennskap knyttes. Livskvalitet handler om mer enn medisiner – det handler om fellesskap.

Viktigere enn noensinne

Flere bruker oss enn noen gang

Antallet nye brukere økte med 35 %. Antallet besøk økte med 23 %. Henvendelser og konsultasjoner fra sykehus og helseinstitusjoner øker og antallet migranter øker.

Helsevesenet trenger Aksept

Vi utfyller spesialisthelsetjenesten, bidrar til helhetlig ivaretagelse av mennesker som lever med hiv, vi underviser fagfolk og har en aktiv samhandling både på individ- og systemnivå.

Forebygging sparer samfunnet for store kostnader

Aksept sitt forebyggende arbeid reduserer behovet for sykehusinnleggelser, bedrer medikamentetterlevelse og forebygger psykiske helseutfordringer. Lavterskel hiv-testing bidrar til at flere får tidlig diagnose og kommer raskt i behandling.

Aksept bidrar til god folkehelse

Aksept er et helse- og sosialfaglig senter for alle som er berørt av hiv. Vi tilbyr støtte, rådgivning og fellesskap for mennesker som lever med hiv, deres pårørende og helsepersonell. Vårt mål er å redusere stigma, styrke psykisk helse og sikre at alle får den hjelpen de trenger.

Aksept

Nasjonalt helse- og sosialfaglig
senter – for alle berørt av hiv

KONTAKT OSS

Hammersborg Torg 3, Oslo

Telefon: 94 02 06 01

E-post: firmapost.aksept@bymisjon.no

Nettside: <https://kirkensbymisjon.no/aksept>